
Vergaderjaar 2026-2027

37 020 VIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2027

Nr. 21 AMENDEMENT VAN HET LID BOOMSMA TER VERVANGING
VAN DAT GEDRUKT ONDER NR. 17¹
Ontvangen 27 oktober 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De departementale begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 7 Wetenschappelijk onderwijs** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 4.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 9 Arbeidsmarkt en personeelsbeleid** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 4.000** (x € 1.000).

Toelichting

Dit amendement stelt in 2027 € 4 miljoen euro beschikbaar als startsubsidie voor een Rijksacademie voor leraren.

De bedoeling van deze Rijksacademie is om in aanvulling op het bestaande aanbod een nieuwe, aantrekkelijke opleiding van de hoogste kwaliteit op te zetten. Goed onderwijs staat en valt bij goede leraren, en dus bij goede lerarenopleidingen. Over de lerarenopleidingen bestaan al jaren verschillende zorgen. Er zijn inmiddels 384 verschillende routes naar een onderwijsbevoegdheid. De Onderwijsraad constateerde in 2025 dat de kwaliteitsborging per opleiding verschillend is ingericht, en adviseerde de bekwaamheid van aanstaande leraren beter te borgen. Inzet van deze Rijksacademie is een zeer hoge kwaliteitsstandaard voor wat een leraar aan vakkennis, vakdidactiek en pedagogisch inzicht moet beheersen. Het oprichten ervan biedt de rijksoverheid de gelegenheid om tegelijk de wettelijke bekwaamheidseisen van leraren specifiek te maken (zie ook het advies ‘Bekwaamheid beter borgen’ van de Onderwijsraad), op basis waarvan de heldere leerdoelen kunnen worden opgesteld en een inhoudelijk sterk en evenwichtig curriculum.

Nederland kent vrijheid van onderwijs en op grond van artikel 23 zijn er grenzen aan de eisen die de overheid kan stellen aan de vormgeving van de curricula van scholen en opleidingen, lesmethoden of leermiddelen. Maar Nederland ook de grondwettelijke overheidszorg voor het onderwijs. Op basis daarvan

¹ Vervanging i.v.m. een wijziging in de toelichting.

kan en moet de rijksoverheid wettelijke eisen stellen aan de bekwaamheid van leraren (zie artikel 23 Grondwet, lid 2), op grond waarvan lerarenopleidingen hun leerdoelen bepalen en het opleidingscurriculum vormgeven. Juist op dit gebied kan een Rijksacademie een belangrijke rol spelen.

Het kabinet wil één stevig fundament voor de lerarenopleiding, met een landelijke kern van het curriculum en landelijk dezelfde toetsing. De indiener steunt dat. Met de oprichting van een Rijksacademie kunnen die doelen worden ondersteund.

De rijksacademie valt onder de bestuurlijke hoede van de overheid en biedt opleidingen aan op academisch masterniveau met in totaal een duur van vier tot vijf jaar. De academie wordt gesteund door een kennisinfrastructuur waarin praktijk, beleid en wetenschappelijk onderzoek zijn gebundeld. De opleiding is selectief. Daarbij wordt niet alleen gelet op academische aanleg, maar ook op aanleg voor pedagogisch-didactisch handelen, bereidheid tot leren en ontwikkelen en motivatie voor het leraarsberoep. De rijksacademie zal in opzet lijken op de politieacademie: selectief toelatingsbeleid, maar ook meteen ‘in dienst’ en salaris, meteen beroepsvorming in de praktijk (dual beroepsonderwijs). Studenten van de rijksacademie zouden via de Onderwijsregio's bij schoolbesturen kunnen worden aangesteld. Deze opzet zal ook aantrekkelijk zijn voor mensen die overwegen de stap naar het onderwijs als zij-instromer te maken.

De startsubsidie is bedoeld voor de voorbereiding van de Rijksacademie. Het gaat om het aanstellen van een kwartiermaker; het ontwerp van curriculum, selectie en toetsing in samenwerking met universiteiten en ervaren leraren; de juridische vormgeving, de voorbereiding op de toets nieuwe opleiding, en dergelijke. De regering wordt verzocht de Kamer binnen een jaar een plan voor te leggen met de vormgeving, de beoogde startdatum en de structurele kosten. Voor wat betreft de ontwikkeling van het curriculum deels kan worden aangesloten bij de academische pabo aan de HAN (Hogeschool-Arnhem Nijmegen) en Radboud Universiteit.

De dekking van dit amendement wordt gevonden in de middelen voor de intensivering voor de regeling voor zij-instromers (79,1 miljoen euro in 2027, structureel 88 miljoen euro. Indiener meent dat de oprichting van een Rijksacademie een goede route zal vormen om ook zij-instromers aan te trekken.

Boomsma